

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/371/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

105/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. október 4-én előterjesztett **panaszát** a 2019. április 4-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra előadó testületi tag távollétében, írásbeli előterjesztése nyomán – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a D. Város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. október 2-án történt rendőri intézkedés (segítségnyújtási kötelezettség) elmulasztása, továbbá a rendőri hangnem miatt 2018. október 4-én, személyesen, a D. Város Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, amelynek során azt kérte, hogy azt a Testület vizsgálja ki. A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője ezért – az Országos Rendőr-főkapitányság *Szolgálat útján – továbbította a panaszt a Testületnek 2018. október 11. napján.

I.

1) A panaszos előadta, hogy D. település B. utca... szám alatti lakásban élt életvitelszerűen, de a lakcímre nem volt bejelentve. 2018. október 2-án délelőtt távozott a lakásból, majd, miután az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

elintéznivalójával végzett, szeretett volna oda visszamenni, azonban a lakáshoz érve azt tapasztalta, hogy nem nyílik az ajtó. Ezt követően lement a földszintre, majd visszament, és megpróbálta újra kinyitni a lakásajtót. Ekkor a panaszos volt menyé belülről kinyitotta az ajtót, és közölte a panaszossal, hogy „takarodjon el onnan és takarítsa el a cuccait”. A panaszos mondta a nőnek, hogy ennek semmi akadálya, de a holmijait nem tudja hova tenni. A panaszos bezárta a szobáját, majd ismét lement a földszintre, és felhívta ügyvédjét, aki azt tanácsolta, hogy telefonáljon a 112-es segélyhívó számra, és kérjen rendőri intézkedést.

A panaszos felhívta a 112-es segélyhívó számot, amelynek operátora azt kérdezte tőle, hogy mit vár a panaszos, törjék be az ajtót? A panaszos újra felhívta az ügyvédjét, aki azt tanácsolta, hogy hívja fel a rendőrséget. Ezt követően a panaszos a 107-es számot hívta. A hívásfogadó rendőrt küldött a helyszínre.

A helyszínre három rendőr (két férfi és egy nő) érkezett, akikkel a földszinten a liftnél megálltak. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy több mint 6 éve ott lakik, és a volt menyé (akiről csak később tudta meg, hogy ő a lakás tulajdonosa) ki akarja tenni őt a lakásból, kicserélte a zárat, a panaszos nem tud bemenni, ezért rendőri segítséget kér. Az egyik férfi rendőr kommunikált a panaszossal, aki azt mondta neki, hogy kapja elő telefonját és hívja fel a menyét, hogy engedje be a lakásba. A rendőr azt is mondta, hogy a panaszos nincs bejelentve az önkormányzatnál, ami kapásból „30 rugó”. Eközben a rendőr a panaszos személyi igazolványát lobogtatta. A rendőrnő pedig végig nevetett, és azt mondta, „csak segíteni akarunk”. A rendőr azt is kérdezte, hogy „miért nem tetszett egyből bemenni a hajléktalan szállóra?”, illetve azt mondta, hogy ő is lecserélte volna a zárat a panaszos menyé helyében.

Ezt követően a panaszost a menyé beengedte a lakásba. Ekkor a rendőr flegmán közölte, hogy a panaszosnak 15 perce van pakolni, közben továbbra is lobogtatta a személyi igazolványt, a rendőrnő pedig nevetett.

A panaszos összepakolt, a rendőr pedig megkérdezte: „menjünk, vagy ne menjünk, lesz valami?”, és a panaszos menyére nézett, majd mondta: ha történik valami, akkor hívja ki őket. A rendőr „folyamatosan mondta a magáét”, és azt kérdezte, hogy mivel igazolja a panaszos, hogy a nála lévő kulcs az övé. A panaszos úgy érezte, hogy szórakoztak vele, és azon viccelődnek, hogy ő az utcára kerül. A zárcseréről viszont szó sem esett. A végén a rendőr megjegyezte: „nem ez volt az óhaja, hogy bejusson a lakásba?” Ezt követően a rendőrök távoztak a helyszínről.

A panaszos csak a helyszínen megjelent és intézkedő rendőrök bánásmódját, hangnemüket sérelmezi, illetve azt, hogy miattuk került az utcára.

2) 2018. november 7-én a panaszos kiegészítette panaszát. A beadványban előadta, kifogásolja azt, hogy a rendőröket azért hívta ki, hogy a jogellenes, önkényes „kilakoltatástól” megvédjék őt, ezzel szemben a rendőrök nem intézkedtek megfelelően, hangnemük bántó volt (sértő dolgokat mondott neki a fiatal férfi rendőr, a rendőrnő pedig kinevette őt). A panaszos a kilakoltatása miatt két napig az utcán tartózkodott, majd egy ismerőse segített lakhatáshoz.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal

kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben 2018. október 2-án a D. Városi Rendőrkapitányság * Alosztályának két r. őrmester járőre intézkedett (Sz. G.K., R.Cs.). Az intézkedés során jelen volt még a M. Város * Szakgimnázium hallgatója (J.B.), aki a D. Városi Rendőrkapitányságon a szakmai gyakorlatát töltötte.

2) A D. Városi Rendőrkapitányság r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi adatokat tartalmazza.

a) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés előzményeként a tájékoztatás azt tartalmazza, hogy 2018. október 2-án 10 óra 59 perckor a panaszos bejelentést tett a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába (a továbbiakban: TIK) (részletesen ld. az Állásfoglalás II. rész 3) pontnál). A bejelentésre való tekintettel a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK rendőri egységet irányított a helyszínre.

b) A rendőri intézkedésre tehát a panaszos bejelentése alapján, a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK utasítására került sor, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 11. §-ának (1) bekezdése, a 13. §-ának (1) bekezdése, továbbá a 2. §-ának (1) bekezdése alapján.

A bejelentésben foglaltak tisztázása érdekében az intézkedő rendőrök a helyszínen meghallgatták a panaszost, továbbá a volt menyét is, tekintettel arra, hogy a bejelentő az értékeit visszakarta, ezért a rendőrök az intézkedést az Rtv. 24. §-ának (1)-(3) bekezdése alapján felvilágosítással zárták.

c) A r. ezredes továbbá azt a tájékoztatást adta, hogy mivel az intézkedésnél jelen lévő nő a M. Város Rendészeti Szakgimnázium hallgatója, így őt a panasszal kapcsolatban nem tudta nyilatkoztatni.

3) A rendőrség továbbította a Testületnek a panaszos bejelentése kapcsán rögzített „Küldés leírása” elnevezésű dokumentumot.

A dokumentum azt tartalmazza, hogy a panaszos bejelentő 2018. október 2-án 10 óra 59 perckor telefonos bejelentést tett a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a D. település B. utca... sz. alatt, volt menyé lakásában lakott 6 évig. A menyé eladta a lakás, a panaszos ruhái azonban benn maradtak. Nem tud bemenni a lakásba. Egy órája még a menyé a lakásban volt. A panaszos rendőri segítséget szeretne, hogy elhozhassa a dolgait.

Az elsőként kiküldött egységet visszafordították, mert kiértesítést kapott egy másik feladatról. A helyszínre egy másik egységet (a két r. őrmestert) irányította a TIK. Az intézkedés felvilágosítással zárult. A bejelentő visszakarta a dolgait.

Az elintézés típusa: lopás, egyéb; kezelési mód: beavatkozás, prioritás: sürgős.

4) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszossal szemben intézkedő rendőrök utólag jelentést készítettek a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

a) A panaszossal szemben a helyszínen intézkedő egyik r. őrmester jelentése az alábbi adatokat tartalmazza.

2018. október 2-án a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK utasítására megjelent a helyszínen. Oda gyalogosan érkeztek, a közléstől számítva kb. 10-15 perccel később. A bejelentés szerint a panaszos bejelentőt kizárták a lakásából, és nem engedik hozzáférni az értékeihez.

A helyszínre kiérkezve a rendőrök a nemnek, kornak, napszaknak megfelelően köszöntötték a panaszost, közölték vele nevüket, jelvéyszámukat, rendfokozatukat. A panaszos kérdésre elmondta, hogy a lépcsőházban lakik az egyik lakásban 8-10 éve (a pontos időtartamra a rendőr már nem emlékezett). A lakás a panaszos fiának a párjával volt elmondása alapján. De valamilyen indokból a zárat lecserélték, és ő nem fér hozzá az értékeihez, kizárták a lakásból.

A panaszos a rendőr felszólítására átadta személyazonosító okmányát, illetve a rendőr megkérte, hogy adja át a lakcímkártyáját is. A panaszos ezt megértette, és a személyazonosító okmányt utasításra, a lakcímkártyáját pedig önként átadta. A rendőr megállapította, hogy a panaszos valós személy, körözésben nem szerepelt. Azonban a helyszínen a Samsung szolgálati mobilkészüléken keresztül történt ellenőrzés során a r. őrmester azt észlelte, hogy a panaszos nem volt bejelentkezve az általa megjelölt lakásba, ezért leellenőrizte a lakcímkártyáját is. A D. település ...címre szólt a NeoZsaru rendszerben szereplő lakcím, illetve a lakcímkártyán szereplő cím is.

A panaszos elmondta, hogy nem érdekli a lakás, van hova mennie, csak azért tette a bejelentést, hogy az értékeit visszakapja. A rendőr megkérdezte tőle, hogy amennyiben az elmondása szerint 8-10 éve abban a lakásban lakik, miért nem jelentkezett be oda, illetve miért nincs a lakás tartózkodási helyként megjelölve. Ez a kérdést a rendőr kulturált hangnemben tette fel.

A panaszos arcán látszott, hogy elszégyellte magát, de nem válaszolt a kérdésre. Az emeletre felérkezve megkérte a r. őrmester a panaszost, hogy nézzék már meg, valóban nem tud bejutni a lakásba, vagy csak valami félreértés történt esetleg. A panaszos azonban felháborodva kérdőre vonta a rendőrt, a lépcsőházban azt kiabálta, hogy miért nem hisz neki, illetve, hogy hülyének nézi őt. A rendőr ekkor felszólította a panaszost, hogy ne kiabáljon, mert ezzel zavarhatja mások nyugalma, és elmondta, hogy szó sincs ilyenről, azonban előfordult már „tévedés”, hogy valaki rossz emeleten próbált meg bemenni az ingatlanba.

Az emeletre felérve a panaszos újból megpróbálta kinyitni az ajtót, illetve a nála lévő összes kulccsal (a látszólag nem is abba a zárba illővel), pontosan nem tudta megnevezni, hogy melyik kulccsal szokta kinyitni a bejárati ajtót.

Továbbá a lakás előtt elmondta a panaszos, hogy telefonon beszélt „volt menyével” (fia párjával) még délelőtt, aki nem hallgatta meg és letette a telefont. A r. őrmester megkérte, hogy próbálja meg újból felvenni a kapcsolatot a nővel, hátha a rendőrség jelenlétére közreműködővé válik és visszakerülnek hozzá az értékei. Többszöri próbálkozásra sikerült kapcsolatba lépni a „volt menyével”. A panaszos közölte a telefonban, hogy „itt van a rendőrség, most nyomkodd rám a telefont”. A rendőr felszólította a panaszost, hogy adja át a telefont, hadd beszéljen ő, hátha a kommunikáció által megoldódik a probléma, illetve nem lesz szükség rendőri intézkedésre. A panaszos nem akarta átadni a telefonját, továbbra is gúnyos hangnemben beszélt a telefonban, majd megszakadt a vonal. Ezt követően a panaszos átadta a telefonját, közben azt mondta, hogy „látják, így bánik velem a menyem”.

A panaszos jelenlétében a r. őrmester többször próbálkozott telefonálni, és a panaszos „volt menyé” felvette a telefont. A nemnek, kornak, napszaknak megfelelően köszöntötte a rendőr, közölte nevét, jelvéyszámát, rendfokozatát, illetve az intézkedés célját, majd megkérdezte, hogy miért nem hajlandó visszaadni a panaszosnak az értékeit. A nő azt közölte, hogy azonnal gépjárműbe ül, és a helyszínre érkezik, hogy tisztázzák a körülményeket. Körülbelül 15 perc múlva a panaszos „volt menyé” a helyszínre érkezett.

A panaszos „volt menyé” elmondta, hogy a panaszosnak bármikor van lehetősége elvinni az értékeit. Ők nincsenek kapcsolatban legalább egy éve a bejelentő fiával.

A panaszos ekkor elkezdett kiabálni a lépcsőházban: „mit képzél magáról ilyen hazugságokkal előállni”. A rendőr újból felszólította, hogy kulturált hangnemben kommunikáljon, mert ha nem, vele szemben csendháborítás miatt intézkedni fog, és helyszíni bírság szankciót alkalmaz, aminek összege 30 000 forint. A panaszos „volt menyé” kérdésre elmondta, hogy a szakításuk óta, azaz legalább egy éve felszólította a panaszost, hogy hagyja el a lakását, ennek azonban nem tett eleget, illetve a hónapok során felgyűlt közüzemi számlákat sem volt hajlandó fizetni. A nő elmondása alapján több százezer forintról volt szó, amit ő fizetett ki a panaszos helyett. A bejáratú ajtó zárját valóban ő cserélte le aznap, mivel a lakást eladta.

A rendőr ezt követően megkérdezte a panaszost ezen körülmények valódiságáról, azonban nem válaszolt, gúnyos hangnemben mindössze annyit mondott: „a cuccaimat add vissza, és már mentem is innen”. A „volt menyé” közölte a panaszossal, hogy eddig is már mennyi ideje és lehetősége volt, hogy elköltözzön, direkt élőködött rajta, amit végül ő rendezett anyagilag, és ahogy eddig is bármikor elvihette az értékeit, úgy most is. Kinyitotta az ajtót és a panaszos rendelkezésére bocsajtotta az értékeket (pár zsák ruha, illetve ágynemű volt, amit a rendőröknek is megmutattak). A panaszos „volt menyének” ezt mondta: „Na tessék, ez kellet, hogy a rendőrség miatt add vissza a cuccaimat?”, amire a nő azt válaszolta, hogy eddig is bármikor átvehette amikor akarta, most is. A panaszos megkezdte az értékeit kipakolni a lakásból a „volt menyé” közreműködésével.

A rendőrök a helyszínen történeteket jelentették a TIK irányába, illetve közölték, hogy okafogyottá vált a rendőri intézkedés, mivel közös kommunikációval megoldódott a probléma. De figyelemmel kísérik a folyamatot, hogy valóban megtörténik-e az értékek átadása.

A panaszos önként elkezdte kihordani az értékeit a folyosóra, majd megkérdezte a rendőröktől, hogy ezekkel ő mit csináljon. A r. őrmester udvariasan mondta, hogy kicsit részletezze a kérdését, mert nem érti, mire gondol. A panaszos ekkor közölte: az rendben van, visszakapta a holmijait, de mit csináljon vele, hova menjen. A rendőr mondta, hogy a laccímekártyáján szereplő lakása alkalmas lehet az értékei tárolására. A panaszos gúnyos arckifejezéssel, grimasszal nézett, de nem válaszolt. A rendőr ezt követően azt mondta neki: „Elnézését kérem, hölgyem, de a bejelentés szerint ön szerette volna visszakapni az értékeit. Ezt az előbb a helyszínen is hangoztatta, hogy nem érdekli a lakás, van hová mennie, csak a holmiját kapja vissza”.

A panaszos „volt menyé” közölte a panaszossal, hogy azonnal hív neki egy költöztetéssel foglalkozó teherautót, kérésére bármely címre elszállíttatja a saját költségén az értékeket, hogy neki ez semmibe ne kerüljön. A panaszos ekkor újból felháborodott és azt kérdezte, hogy „hova menjen ezzel a sok lommal?” A rendőr ismételt megkérdezte a panaszost – az elmondása alapján saját tulajdonú – lakásáról, de ismételt nem válaszolt, hanem azt hangoztatta, hogy alig van 80-100 ezer forint keresete, amiből nem tud hova menni. A „volt menyé” pedig ismét elmondta, hogy a költöztetés költségével ne foglalkozzon, azt ő fizeti. A panaszos kiabálva

közölte, hogy „akkor megyek az utcára, ha maguk is ezt akarják”. A rendőr elmondta neki, hogy amennyiben nem tud a lakásába menni, albérletbe tud menni. A nő pedig azt is felajánlotta, hogy van egy kis garázsa, azt ingyen használhatja értékei tárolása céljából, csak menjen el a lakásból. A panaszos pedig megismételte, hogy akkor megy az utcára.

A rendőr megkérdezte tőle, hogy a bejelentés szerint visszakarta az értékeit, mit tehetnének még érte. A panaszos nem válaszolt, folytatta a pakolást.

Mivel a bejelentésben szereplő értékek visszakerültek a panaszoshoz, a továbbiakban nem volt szükség a rendőri jelenlétre. A rendőr felvilágosítást adott a panaszosnak, ha nem rendelkezik fizetőeszközzel, hogy külön albérletbe menjen, lehetősége van egyéb szállón tölteni az éjszakát, illetve minimális összegért esetleg szobát is tud bérelni.

A rendőrök kérdésére mind a panaszos, mind pedig „volt menyé” úgy nyilatkozott, hogy a kipakolást békésen meg tudják oldani nincs szükség továbbá rendőri jelenlétre, ezért felvilágosítással zárták az intézkedést, illetve figyelmeztették a panaszost a lépcsőházban történő kiabálással kapcsolatban, illetve arról, hogy tartózkodjon ettől a magatartástól. A figyelmeztetést a panaszos tudomásul vette és megértette. Nem folytatta tovább a csendháborító magatartást, a rendőrök szóbeli figyelmeztetéssel elérték céljukat.

A rendőrökkel a helyszínen tartózkodó nő a M. Város Rendészeti Szakgimnázium hallgatója, aki csak arra a napra osztottak a járőrök mellé.

b) A panaszossal szemben intézkedő másik r. őrmester jelentése a szolgálati fellépés módja, a panaszos segítségkérésének célja (értékeit szeretné elvinni), a panaszos magatartása, hangneme (ingerültség, kiabálás) és az azokkal kapcsolatos rendőri figyelmeztetések, valamint a panaszos „volt menyének” magatartása tekintetében tartalmilag egyezést mutat a másik r. őrmester jelentésében [Állásfoglalás II. rész 4) a) pont] foglaltakkal.

Ez a kiegészítő jelentés az alábbi többlet információkat tartalmazza. A panaszos, miközben dolgait zsákokba pakolta, mind a „volt menyével”, mind pedig a rendőrökkel gúnyosan beszélt. A rendőrök jelenlétében többször is határozottan kijelentette, hogy nem szeretne a lakásban továbbiakban lakni, és az értékeit kezdte kipakolni a folyosóra.

A panaszos és a „volt menyé” is azt közölték a rendőrökkel, hogy békésen meg fogják oldani a továbbiakat, így jelenlétükre nincs szükség, ezért a TIK-nek jelentették a történeteket, illetve azt, hogy az intézkedésükre a továbbiakban nincs szükség. A r. őrmester a panaszost felvilágosította, hogy további probléma esetén újra kérjenek segítséget, illetve, hogy ha nincs pénze, ideiglenes szállást tud igénybe venni, aminek igénybevételéről szintén tájékoztatta.

A rendőrök intézkedése, illetve hangneme végig kulturált volt.

III.

1) A panaszos beadványában sérelmezte azt, hogy a rendőrök miatt az utcára kellett mennie. A panasz ezen része vonatkozásában a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet. A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben

meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség), – a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés), – a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az említett panaszrész tekintetében – amennyiben a panaszos bármilyen jogcímen jogosult lenne a lakásban tartózkodni – felhívja a Testület a panaszos figyelmét, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései irányadóak, illetve polgári jogi bírósághoz fordulhat. Amennyiben jogosult bármilyen jogcímen (pl. érvényes bérleti szerződés alapján) a lakásban lakni, de megakadályozzák abban, hogy oda bemenjen, akkor a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 166. §-a szerinti magánlaksértés miatt jogosult magánindítványt előterjeszteni [a Szabs. tv. 79. §-a és 166. §-ának (2) bekezdése alapján]. A Testület ugyanakkor felhívja a panaszos figyelmét a Szabs. tv. 175. §-a szerinti valótlan bejelentés szabálysértésére is (a szabálysértést az követi el, aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz, továbbá szabálysértés az is, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonul vagy egyéb intézkedésre kényszerül).

2) A panasz azon része vonatkozásában, hogy a rendőri intézkedés során az ott tartózkodó nő (rendőrtanuló) nevetgélt, ismételten utal az Rtv. fentebb idézett 92. §-ának (1) bekezdésére: a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy egy rendőrhallgató, aki a gyakorlati idejét tölti a rendőrségen, milyen magatartást tanúsít.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírások alapján nincs hatásköre az említett panaszrészek megítélésére.

IV.

A panaszos sérelmezte a rendőri segítségnyújtás elmaradását. Panaszolta továbbá a rendőrök hangnemét és bánásmódját. **Testület a panaszbeadvány, valamint a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikke szerinti emberi méltósághoz való jogát és a XXIV. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszolt esetben.

A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok egyezést mutatnak abban, hogy a panaszos segélyhívása alapján érkeztek a helyszínre a rendőrök. A beadvány szerint azt közölte a panaszos, hogy több mint 6 éve a kérdéses lakásban lakik, és a „volt menyé” (akiről később tudta meg, hogy ő a lakástulajdonos) ki akarja tenni a lakásból, kicserélte a zárat, a panaszos nem tud bemenni. Amikor pedig „volt menyé” megérkezett, és beengedte a lakásba, a rendőr azt közölte, hogy a panaszosnak 15 perce van pakolni, a zárcsere nem tisztázták a rendőrök. A rendőrök még azt mondták, ha történik valami, akkor hívja ki őket megint.

A rendőrségi iratok tartalmazzák azt, hogy a telefonos bejelentés során a panaszos azt közölte: „volt menyé” lakásában lakott 6 évig, aki azonban eladta a lakást, de a panaszos ruhái ott maradtak. Nem tud bemenni a lakásba. A panaszos rendőri segítséget szeretne, hogy elhozhassa a dolgait.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1a. és 2. pontja értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: egyrészt általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol, a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi a bűncselekmények felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését, másrészt szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-ai továbbá az alábbiak szerint rendelkeznek. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének

helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatók fel a panaszügyben. A Szabs. tv. 177. §-ának (1) bekezdése szerint lopás szabálysértését valósítja meg az, aki ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást követ el. (A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 370. §-a szerint az ezt meghaladó érték felett – vagy ha egyéb felminősítő körülmények megvalósulnak – lopás bűncselekményét kell megállapítani.) A Szabs. tv. 166. §-ának (1) bekezdése szerint magánlaksértés szabálysértését követi el az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki más akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési (bűnügyi) hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

A Testület megítélése szerint a segélyhívó számra tett (jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó) bejelentés olyan tartalmú volt, amely – a közrend védelme érdekében – az Rtv. idézett 13. §-a alapján a rendőrség számára intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget segítségnyújtási, illetve felvilágosítás-adási kötelezettségüknek a konkrét esetben.

A panaszos szerint a rendőrök a zárcsere kérdését nem vizsgálták, és a rendőr az intézkedés végén csak azt kérdezte meg: „nem ez volt az óhaja, hogy bejusson a lakásba?”

A rendőrségi dokumentumok szerint a telefonos bejelentés alapján a rendőrök megjelentek a helyszínen, ahol adatgyűjtést végeztek: meghallgatták a panaszost, sikerült felvenni a kapcsolatot a lakás tulajdonosával, aki megérkezett a helyszínre, és őt szintén meghallgatták az ügyvel kapcsolatban. Biztosították, hogy a panaszos hozzájusson az ingóságaihoz, majd a felek együttesen úgy nyilatkoztak, hogy a továbbiakban nincs szükség rendőri segítségre. A rendőrök közölték, ha probléma adódna, ismét telefonáljon a panaszos a rendőrségre. A panaszos értékeinek elvitelére, és tárolására „volt menyé” ajánlott segítséget, lakhatásával kapcsolatban pedig a rendőrök adtak felvilágosítást.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási (és felvilágosítás-adási) kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható

felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható (az ultima ratio elve alapján), vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

A Testület álláspontja szerint jelen esetben a rendőrök feladata jelen esetben az volt, hogy meggyőződjenek a bejelentés megalapozottságáról, azt követően a lehetőségekhez mérten adatgyűjtést végezzenek (meghallgatások), a tényállást tisztázzák. A rendőröknek nem kellett segítséget nyújtaniuk abban (azon kívül, hogy kérésükre a lakás tulajdonosa a helyszínrre érkezett), hogy a panaszos ingóságaihoz hozzájusson, mivel a felek kommunikációjával megoldódott a kérdés. (Ellenkező esetben is csak arról tudták volna tájékoztatni a panaszost, hogy polgári jogi jogvita esetében mely hatósághoz tud fordulni.) A rendőri intézkedés végeztével a panaszosnak a szükséges tájékoztatást megadták. A rendőrségi dokumentumok alapján bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja nem merült fel, ezért további intézkedés a Testület megállapítása szerint sem volt szükséges.

A rendelkezésére álló bizonyítékok gondos mérlegelése alapján a Testület a rendőrség állítását fogadta el valószínűbbnek. **Megállapította, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségének azzal, hogy a panaszost és a másik felet kommunikációra bírta, és a panaszos hozzájutott értékeihez. A rendőrség intézkedésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga.**

3) A panaszos sérelmezte a rendőrök hangnemét. Állítása szerint az egyik rendőr azt mondta, hogy „kapja elő a telefonját és hívja fel a menyét”, továbbá amiért nincs az önkormányzatnál bejelenteve a lakás laccímként, az „30 rugó lesz”. A rendőrök társaságában levő nő (akit ő rendőrnek gondolt), nevetgélt a rendőri intézkedés során. Az egyik rendőr flegmán beszélt vele, és megjegyezte az intézkedés végén: „nem ez volt az óhaja, hogy bejusson a lakásba?”

A panasz ezen része tekintetében a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. fentebb hivatkozott, 2. § (1) bekezdésének második mondatára: a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...]

megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megeremtve.”

Az intézkedő r. őrmesterek egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy egész intézkedésük, illetve hangnembük mindvégig kulturált volt (éppen a panaszos volt az, aki ingerült volt, és gúnyosan beszélt velük, és a „volt menyével” is, illetve több ízben kiabált a lépcsőházban, ami miatt figyelmeztették is). A rendőrök valamennyi kérdése kulturált volt, a helyzet mielőbbi (rendőri intézkedés nélküli) és békés megoldására törekedtek. **A Testület – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hangnem kérdésében, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

v.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszolt esetben a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A D. Városi Rendőrkapitányság intézkedő rendőrei megfelelően eleget tettek segítségnyújtási kötelezettségüknek, amivel nem sérült a panaszos fentebb említett alapjoga. Nem tudta a Testület feloldani az ellentétet ugyanakkor a rendőrök hangneme tekintetében, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

**A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.
Budapest, 2019. április 4.**

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag helyett
dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag